

Maatschappelijke stage

Volledige uitkomsten JongNederlandSpreekt

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
21st Century Town Meeting	3
Leeswijzer	3
1 Demografische kenmerken	4
Vraag 1.1 Wat is je leeftijd?	4
Vraag 1.2 Wat is je geslacht?	4
Vraag 1.3 Uit welke provincie kom je?	4
Vraag 1.4 Op welk niveau onderwijs zit je?	4
Vraag 1.5 In welk leerjaar zit je?	5
Vraag 1.6 Autochtoon of allochtoon?	6
Vraag 1.7 Heb je wel eens iets voor een ander gedaan zonder daarvoor betaald te worden?.....	6
2 Trots en schaamte	7
Vraag 2.1 Ik ben trots op Nederland	7
Vraag 2.2 Ik schaam me voor Nederland.....	7
Vraag 2.3 Waar ben je trots op in Nederland?	7
Vraag 2.4 Waarvoor schaam je je in Nederland?.....	7
Vraag 2.5 Wie kan (en moet) er voor zorgen dat Nederland in de toekomst een land is om trots op te zijn?	8
3 Toegevoegde waarde en eigenschappen	9
Vraag 3.1 Vind jij het belangrijk dat mensen.....	9
Vraag 3.2 Wat vind jij de belangrijkste dingen die een maatschappelijke stage op zou kunnen leveren?	9
Vraag 3.3 Welke dingen zouden in jouw ideale maatschappelijke stage terugkomen?	10
Vraag 3.4 Welke dingen zouden in de meest verschrikkelijke maatschappelijke stage die je kunt voorstellen terugkomen?	11
4 Wat en hoe (jongeren)?	11
Vraag 4.1 Op welk niveau onderwijs en in welk jaar zit je?.....	11
Vraag 4.2 In welk leerjaar moet de maatschappelijke stage plaatsvinden?	11
Vraag 4.3 Hoe lang moet de stage duren?	13
Vraag 4.4 Hoe intensief moet de stage zijn?.....	13
Vraag 4.5 Mag de stage ook plaatsvinden in de weekenden of 's avonds?	14
5 Promoten maatschappelijke stage	14
Vraag 5.1 Wat zou het voor jou aantrekkelijk maken een maatschappelijke stage te lopen?	14
Vraag 5.2 Hoe denk je een stageplaats te vinden?.....	14
Vraag 5.3 Hoe wil je je voorbereiden op de maatschappelijke stage?	15
6 Overhandigen resultaten aan minister Rouvoet	16
Vraag 6.1 Moet de minister de resultaten van vandaag gebruiken bij hun beleid? (Tabel 7.1).....	16
Vraag 6.2 Als de minister naar jullie luistert, draagt dit dan bij aan het succes van de maatschappelijke stage? (Tabel 7.2)	16
Vraag 6.3 Is het imago van de maatschappelijke stage al goed genoeg? (Tabel 7.3)	16
7 Kenmerken stageaanbieders	17
Vraag 7.1 In welke sector is uw organisatie actief?	17
Vraag 7.2 Hoeveel medewerkers heeft uw organisatie?.....	17
Vraag 7.3 Hoeveel stageplaatsen heeft uw organisatie gemiddeld per jaar (alle stageplaatsen, inclusief MBO, HBO en WO)?	17
8 Wat en hoe (stageaanbieders)?	18
Vraag 8.1 Zou u systematisch of incidenteel een stageplaats aan kunnen/willen bieden?	18
Vraag 8.2 Wat zou voor u een reden zijn om een maatschappelijke stageplaats aan te bieden?	18
Vraag 8.3 Aan welke randvoorwaarden voldoet een goede maatschappelijke stage?.....	18
Vraag 8.4 Wat is voor jou belangrijk bij de selectie van een stagiair?	19
Vraag 8.5 Wat is nog nodig om van de maatschappelijke stage een succes te maken?	20
9 Slotvragen met betrekking tot de MAS	20
10 Conclusie en discussie	20
Het gebruikte model	21
De uitkomsten van de dag	21
Conclusie en discussie?.....	22
Bijlage A: programma JongNederlandSprekt - 10 september	23

Inleiding

Op 10 september 2007 vond in de Maassilo in Rotterdam het evenement JongNederland*Spreekt* (JNS) plaats. Tijdens dit bijzondere evenement gingen ruim 150 jongeren en 40 stageaanbieders met elkaar in debat over het kabinetsplan om een maatschappelijke stage (MAS) voor jongeren in te voeren. De resultaten van dit debat zijn in dit document terug te vinden.

21st Century Town Meeting

Het debat JongNederland*Spreekt* is georganiseerd volgens het *21st Century Town Meeting model*. Dit model, dat ontwikkeld is door de in Washington gevestigde organisatie *AmericaSpeaks*, maakt het mogelijk dat alle deelnemers aan de bijeenkomst gezamenlijk een beleidsadvies kunnen ontwikkelen.

Om dit mogelijk te maken discussiëren deelnemers in groepjes van tien onder begeleiding van een neutrale *facilitator* (een begeleider) over diverse thema's. De resultaten van de discussies worden door een zogenaamd thema-team samengevoegd tot een top tien voor de gehele zaal. Door middel van draadloze stemkastjes kunnen alle deelnemers vervolgens plenair stemmen op de opties die de discussiegroepjes bedacht hebben. Hierdoor is direct duidelijk wat alle deelnemers als de meest belangrijke opties beschouwen en wordt een duidelijk signaal gestuurd naar de beleidsmakers.

Concreet betekent dit dat u bij de resultaten die u hieronder aantreft niet alleen bestaan uit de stempercentages: bij een groot aantal vragen zijn de opties waarop is gestemd ook bedacht door de zaal. De vragen waarbij de opties ook zijn bedacht door de deelnemers zullen worden aangeduid als 'discussievragen'.

Leeswijzer

In dit document zijn de resultaten geordend in dezelfde volgorde als van het programma dat tijdens JongNederland*Spreekt* is gevolgd (een overzicht van dit programma is opgenomen in bijlage A). Tot 15:00 uur waren ongeveer 150 jongeren aan het woord. Paragraaf 2 t/m 7 geeft de resultaten van hun discussies en stemmingen weer. Tussen 15:00 en 17:30 uur hebben circa 40 stageaanbieders gedebatteerd. De resultaten van dit deel zijn terug te vinden in paragraaf 8 en 9. Alle deelnemers hebben ook nog individueel een vragenlijst ingevuld. Enkele resultaten van deze enquête zijn eveneens opgenomen in dit verslag.

Al met al kan gesteld worden dat het, in onze ogen, een geslaagde en bijzondere dag was. De opkomst was groot, de sfeer goed en alle deelnemers deden energiek en actief mee. Het resultaat mag er dan ook wezen: in één dag is een enorme hoeveelheid informatie gegenereerd door een grote groep jongeren en stageaanbiedende partijen. De resultaten zijn aangeboden aan politici en beleidsmakers die al tijdens het evenement beloofden om de resultaten mee te nemen in hun beleid. Het initiatief ligt nu bij hen om te luisteren naar de stem van betrokken partijen en met behulp hiervan van de maatschappelijke stage een succes te maken.

1 Demografische kenmerken

Het eerste onderdeel van de dag was bedoeld om de demografische kenmerken van de deelnemende jongeren in kaart te brengen. Ook konden deelnemers met deze vragen oefenen in het gebruik van de stemkastjes.

Vraag 1.1 Wat is je leeftijd?

135 jongeren beantwoordden deze vraag. Het debat was toegankelijk voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar. Tweederde van de jongeren is tussen de 14 en 16 jaar oud. Zie ook Tabel 2.1.

Vraag 1.2 Wat is je geslacht?

De meerderheid van de 138 jongeren die deze vraag beantwoord heeft, is vrouw (64%). Dit is niet representatief voor de doelgroep en tekent daarom wellicht de andere uitkomsten van het debat. Zie ook Tabel 2.2.

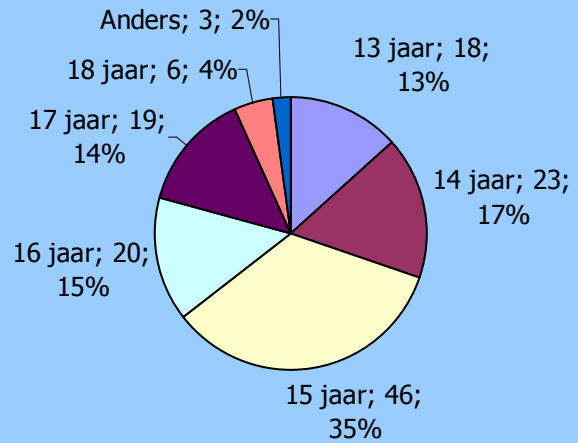
Vraag 1.3 Uit welke provincie kom je?

138 jongeren hebben antwoord gegeven op deze vraag. Zeven van de twaalf Nederlandse provincies zijn vertegenwoordigd onder de jongeren, waarbij de meerderheid afkomstig is uit Zuid-Holland (57%) en Noord-Brabant (23%). De uitkomst van deze vraag is te verwachten gezien de locatie van het debat (Rotterdam). Zie ook Tabel 2.3.

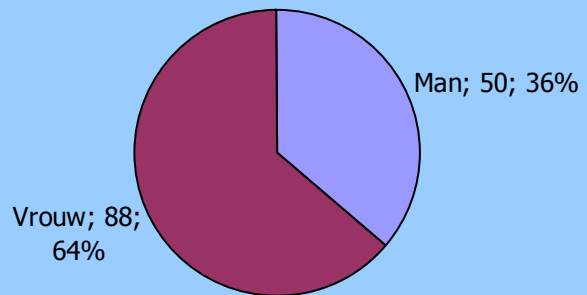
Vraag 1.4 Op welk niveau onderwijs zit je?

Het onderwijsniveau van de deelnemers ligt erg uiteen. In Tabel 2.4 is de verdeling per onderwijsniveau te zien, onderverdeeld in mannen en vrouwen. Omdat 143 jongeren antwoord gaven op deze vraag, mist van 6 jongeren de onderverdeling naar geslacht.

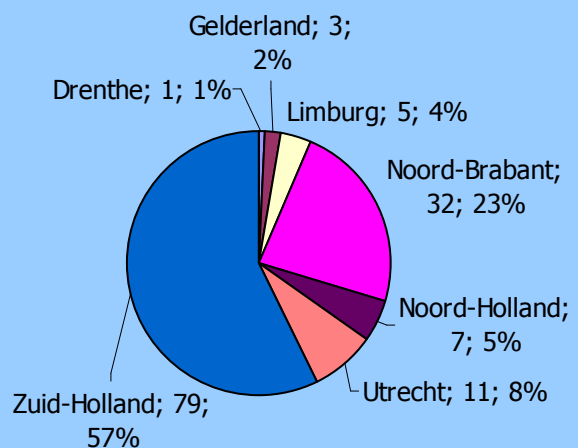
Tabel 2.1: leeftijdverdeling jongeren

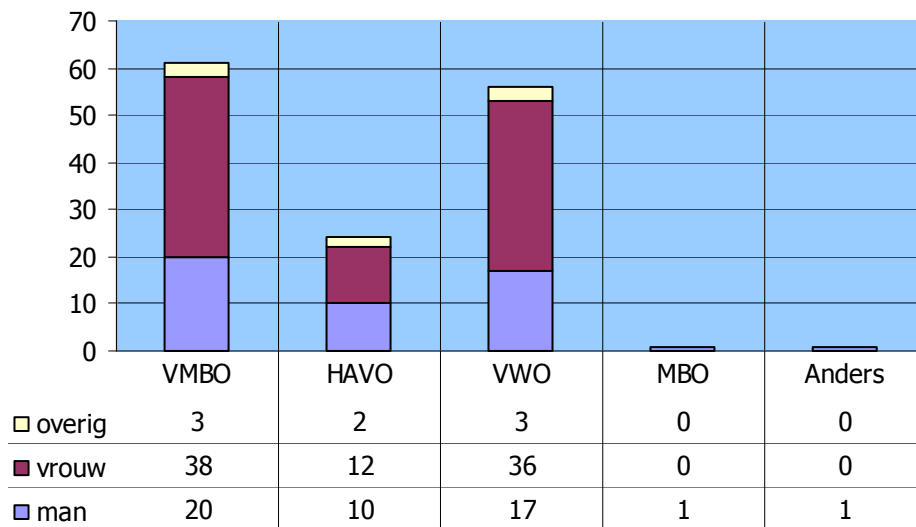
Tabel 2.2: verdeling mannen en vrouwen

Tabel 2.3: verdeling provincies

Tabel 2.3: Onderwijsniveaus onderverdeeld naar geslacht.

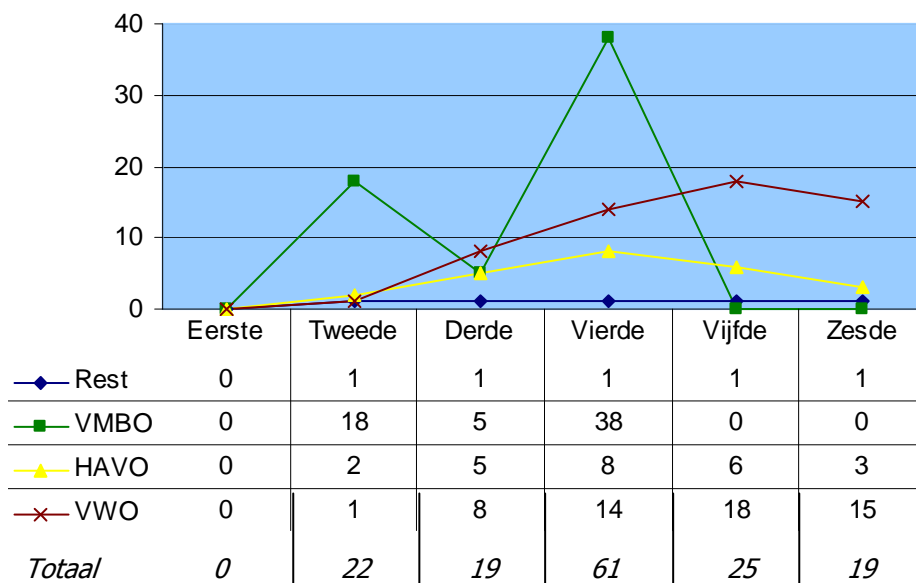
N: 143

De meeste jongeren (43%) komen van het VMBO, gevolgd door het VWO (39%) en de HAVO (17%). Het landelijk gemiddelde van deze niveaus is respectievelijk: 55% (VMBO), 20% (VWO) en 24% (HAVO).

Vraag 1.5 In welk leerjaar zit je?

De meerderheid van de leerlingen (42%) zit in het vierde leerjaar, gevolgd door het vijfde (17%) en het tweede (15%). In Tabel 2.5 is de onderverdeling per onderwijsniveau te zien. 146 jongeren hebben deze vraag beantwoord.

Tabel 2.5: Verdeling over leerjaren per onderwijsniveau

N: 146

Vraag 1.6 Autochtoon of allochtoon?

Na afloop van het evenement werd de jongeren gevraagd om een korte enquête in te vullen. Hierdoor was het mogelijk om het aantal allochtone en autochtone deelnemers vast te stellen.

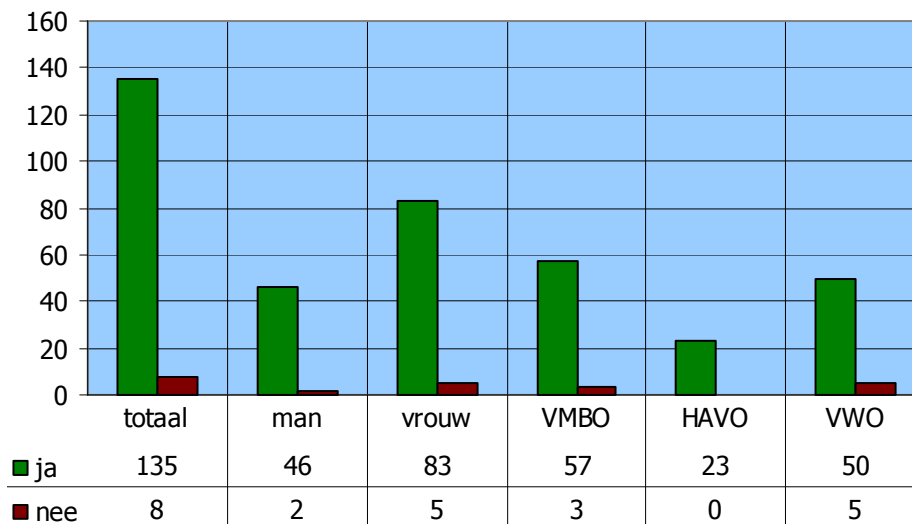
Tabel 2.6: autochtoon of allochtoon?

	Absoluut	%
Autochtoon:	90	61,2
Allochtoon:	57	39,8
Totaal	147	

Vraag 1.7 Heb je wel eens iets voor een ander gedaan zonder daarvoor betaald te worden?

De laatste vraag over de demografische kenmerken vroeg deelnemers naar hun vrijwilligerswerk. Hierbij is vrijwilligerswerk breed gedefinieerd als "iets voor een ander doen zonder daarvoor betaald te krijgen." Maar liefst 94% van de aanwezigen heeft wel eens iets voor een ander gedaan zonder vergoeding. Verdeeld over de verschillende opleidingsniveaus en mannen/vrouwen is het antwoord op deze vraag te zien in Tabel 2.6.

Tabel 2.7: Vrijwilligerswerk onder de deelnemers

N: 143

Alle groepen (mannen, vrouwen, VMBOers, HAVOers en VWOers) scoren vergelijkbaar bij deze vraag.

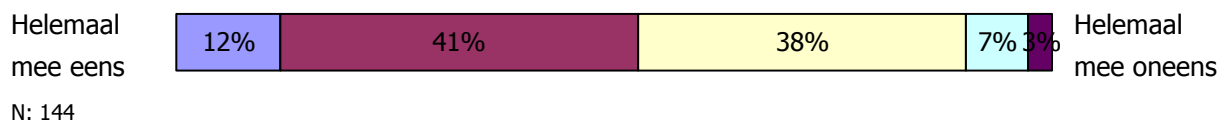
2 Trots en schaamte

In het volgende onderdeel werd de jongeren gevraagd waar ze trots op zijn en waar ze zich voor schamen in Nederland. Jongeren blijken gematigd trots te zijn op Nederland. Ze zijn vooral trots op de vrijheid in Nederland. Ook de verzorgingsstaat en het onderwijs zijn dingen om trots op te zijn, aldus de jongeren.

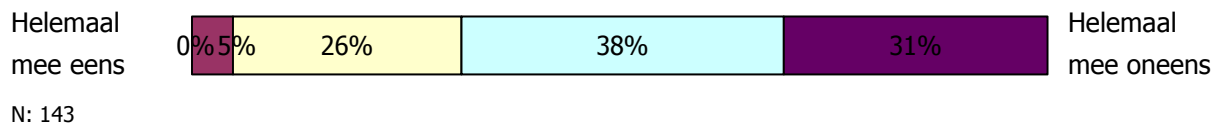
Enkele jongeren blijken zich ook te schamen voor de Nederlandse samenleving, of in elk geval voor bepaalde aspecten daarvan. De meeste jongeren geven echter duidelijk aan dat ze zich niet schamen voor Nederland. Als jongeren zich ergens voor schamen dan is dit vooral voor racisme. Ook criminaliteit en het gedrag van bepaalde mensen zijn dingen waar men zich voor schaamt.

Op de vraag wie er voor moet zorgen dat Nederland in de toekomst een land is om trots op te zijn antwoorden de overgrote meerderheid: 'iedereen'!

Vraag 2.1 Ik ben trots op Nederland

Vraag 2.2 Ik schaam me voor Nederland

Vraag 2.3 Waar ben je trots op in Nederland?

Iedere deelnemer mocht op deze vraag maximaal 3 antwoorden geven. Dubbel stemmen was niet mogelijk. De top 3 met trots is gearceerd in Tabel 3.1. Opvallend is de overduidelijke keuze voor vrijheid in Nederland. De jongeren zijn bijna twee keer zo trots op de vrijheid als op de nummer 2, het onderwijs.

Vraag 2.4 Waarvoor schaam je je in Nederland?

Ook bij deze vraag mochten deelnemers maximaal 3 keer stemmen. In Tabel 3.2 zijn de uitkomsten te zien. Jongeren schamen zich vooral voor racisme. Ook criminaliteit en het gedrag van bepaalde mensen zijn dingen waar men zich voor schaamt.

Tabel 3.1: Trots op Nederland

Trotsen	A.	%
Vrijheid in Nederland	87	20,9
Onderwijs	46	11,1
De verzorgingsstaat	44	10,6
Democratie	37	8,9
De hoge welvaart/rijkdom	35	8,4
De multiculturele samenleving	34	8,2
Sportprestaties	27	6,5
Onze normen en waarden	18	4,3
Gedoogbeleid	17	4,1
Geschiedenis van Nederland	17	4,1
Het landschap	15	3,6
Onze rol in de wereld	15	3,6
Nederlandse cultuur	13	3,1
Iets anders	11	2,6
Totaal	416	

Tabel 3.2: Schaamte in Nederland

Schaamtes	A.	%
Racisme	83	19,9
Criminaliteit	57	13,7
Het gedrag van sommige mensen	55	13,2
Vervuiling van het milieu	50	12,0
Gebrek aan respect	41	9,8
Asielbeleid	40	9,6
Mensen die slecht Nederlands praten	24	5,8
De Nederlandse politiek	20	4,8
Verlies van onze cultuur	12	2,9
Eenzaamheid onder ouderen	11	2,6
Fileproblemen	6	1,4
Het onderwijs	6	1,4
Alle regels en wetten	5	1,2
Iets anders	7	1,7
Totaal	417	

Vraag 2.5 Wie kan (en moet) er voor zorgen dat Nederland in de toekomst een land is om trots op te zijn?

Tabel 3.3: verantwoordelijkheid voor de toekomst van Nederland.

Verantwoordelijken	Absoluut	%
Iedereen	122	84,7
De jongeren	9	6,3
De politiek	8	5,6
Bedrijven	2	1,4
Scholen	2	1,4
Ouderen	1	0,7
De koningin	0	0,0
Religieuze leiders	0	0,0
Totaal	144	

Op de vraag wie er voor moet zorgen dat Nederland in de toekomst een land is om trots op te zijn antwoorden de overgrote meerderheid: 'iedereen'!

3 Toegevoegde waarde en eigenschappen

Het derde onderdeel van het debat begon met een discussie over de waarden die de aanwezige jongeren delen. In groepjes is eerst gesproken over waarden en de betekenis van een lijst met 33 mogelijke waarden waarop later gestemd kon gaan worden. Hierna werden deze waarden in stemming gebracht.

Het tweede deel van dit onderdeel bestond uit groepsdiscussies over de meerwaarde en de eigenschappen van de maatschappelijke stage. Hier hebben de deelnemers eerst in groepjes opties gegenereerd, waarna deze plenair in stemming gebracht zijn.

Vraag 3.1 Vind jij het belangrijk dat mensen...

De vraag over waarden is niet direct gevraagd om problemen met het begrip "waarde" te voorkomen. In plaats daarvan is in groepsdiscussies duidelijk gemaakt wat er bedoeld wordt met het begrip en is gevraagd wat de jongeren belangrijke kenmerken of eigenschappen van mensen vinden. Vooraf zijn 33 opties opgesteld aan de hand van een eerder onderzoek van het Jeugdkabinet/Visie21 en andere lijsten met waarden. Tabel 4.1 geeft de top 10 van deze 33 weer. Iedere deelnemer mocht 5 keer stemmen en dubbel stemmen was toegestaan.

Tabel 4.1: Belangrijke waarden in Nederland

Waarden	Absoluut	%
Respect hebben	112	15,6
Vrijheid hebben	79	11,0
Gelijk zijn	76	10,6
Eerlijk zijn	75	10,5
Kansen krijgen	57	7,9
Veiligheid hebben	36	5,0
Klaar staan voor iemand	35	4,9
Samen werken	32	4,5
Verantwoordelijk zijn	25	3,5
Humor hebben	15	2,1
Overige 23	175	24,4
Totaal	717	

Vraag 3.2 Wat vind jij de belangrijkste dingen die een maatschappelijke stage op zou kunnen leveren?

De eerste discussievraag van het debat ging over wat de maatschappelijke stage volgens de jongeren op zou kunnen leveren. Na een discussie aan de tafel werden opties aangedragen door de jongeren.

Het thema-team heeft deze verwerkt tot de mogelijkheden in Tabel 4.2, waarop vervolgens gestemd is door de aanwezige jongeren. Iedere deelnemer mocht maximaal 3 keer stemmen en dubbel stemmen was niet toegestaan.

Tabel 4.2: meerwaarde maatschappelijke stage.

Meerwaarde	Absoluut	%
Ervaring opdoen	79	19,4
Respect (voor jezelf en voor anderen)	73	17,9
Ontwikkeling van jezelf (nieuwe dingen leren)	51	12,5
Hulp bij studie- en beroepskeuze	51	12,5
Sociale vaardigheden (omgaan met anderen)	47	11,5
Verantwoordelijk zijn	32	7,8
Zelfstandigheid	27	6,6
Waardering voor anderen	26	6,4
Jezelf leren kennen	22	5,4
Totaal	408	

Vraag 3.3 Welke dingen zouden in jouw ideale maatschappelijke stage terugkomen?

De tweede discussievraag behandelde de eigenschappen van de ideale maatschappelijke stage. Uit de vele kenmerken van deze 'droomstage' selecteerde het thema-team de belangrijkste, welke vervolgens in stemming gebracht werden. Deelnemers mochten drie keer stemmen en dubbel stemmen was niet toegestaan. De resultaten van de stemming staan in Tabel 4.3.

Tabel 4.3: eigenschappen van de ideale maatschappelijke stage.

Eigenschappen	Absoluut	%
Aansluiten bij wat je wilt doen	66	16,0
Zelf kunnen kiezen (wat past bij mij?)	55	13,3
Goede begeleiding (van school en bedrijf)	54	13,1
Leerzaam	50	12,1
Interessant werk	50	12,1
Vergoeding -> geld	39	9,4
Dat je gewaardeerd wordt	38	9,2
Contact met anderen	23	5,8
Werk doen wat bij de organisatie hoort en nuttig is	22	5,3
Genoeg tijd hebben om echt iets voor elkaar te krijgen	15	3,6
Totaal	412	

Vraag 3.4 Welke dingen zouden in de meest verschrikkelijke maatschappelijke stage die je kunt voorstellen terugkomen?

De laatste discussievraag uit dit programmaonderdeel behandelde precies het omgekeerde als de vorige vraag: de eigenschappen van de meest verschrikkelijke maatschappelijke stage. Het proces verliep hetzelfde als bij vraag 4.3. De resultaten van de stemming staan in Tabel 4.4.

Tabel 4.4: eigenschappen van een verschrikkelijke maatschappelijke stage.

Eigenschappen	Absoluut	%
Veel rotklusjes	67	16,1
Niet serieus genomen worden	54	13,0
Waar je niets leert	52	12,5
Discriminatie	49	11,8
Slechte begeleider	46	11,1
In het diepe gegooid worden	45	10,8
Sluit niet aan bij eigen interesses	36	8,7
Geen eigen keuze	29	7,0
Veel herhaling/zelfde werk	24	5,8
Zwaar werk	14	3,4
Totaal	416	

4 Wat en hoe (jongeren)?

Na het debat over de kenmerken van de MAS werd de jongeren gevraagd concrete aanbevelingen te doen over de vorm van de MAS. In dit onderdeel wordt gestemd over zaken als de duur van de MAS, het jaar waarin deze aangeboden moet worden, etc. De opties in dit onderdeel zijn vooraf gegenereerd.

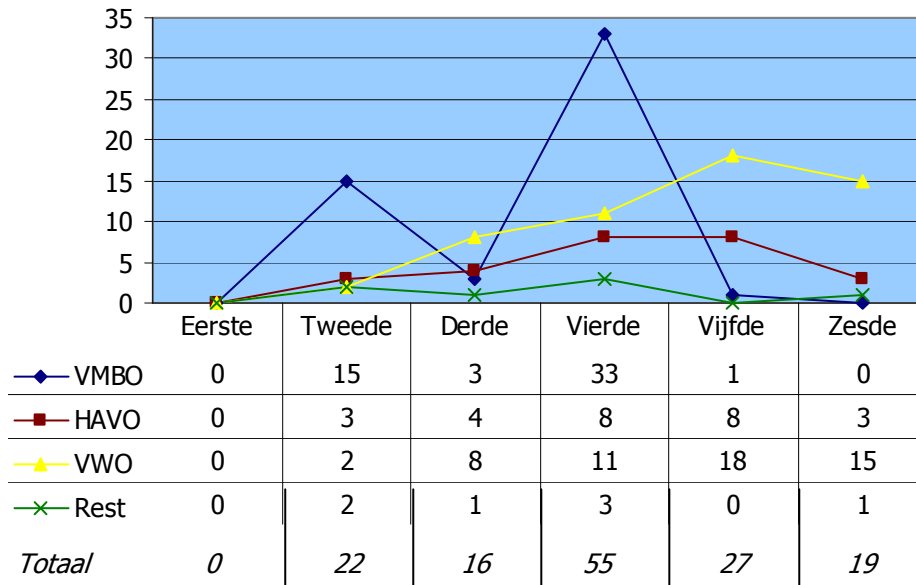
Vraag 4.1 Op welk niveau onderwijs en in welk jaar zit je?

Om vergelijking mogelijk te maken met latere antwoorden, wordt eerst de deelnemers gevraagd nogmaals hun opleidingsniveau en leerjaar te geven. In tabel 5.1 staan deze cijfers, die iets verschillen van die in Tabel 2.5.

Vraag 4.2 In welk leerjaar moet de maatschappelijke stage plaatsvinden?

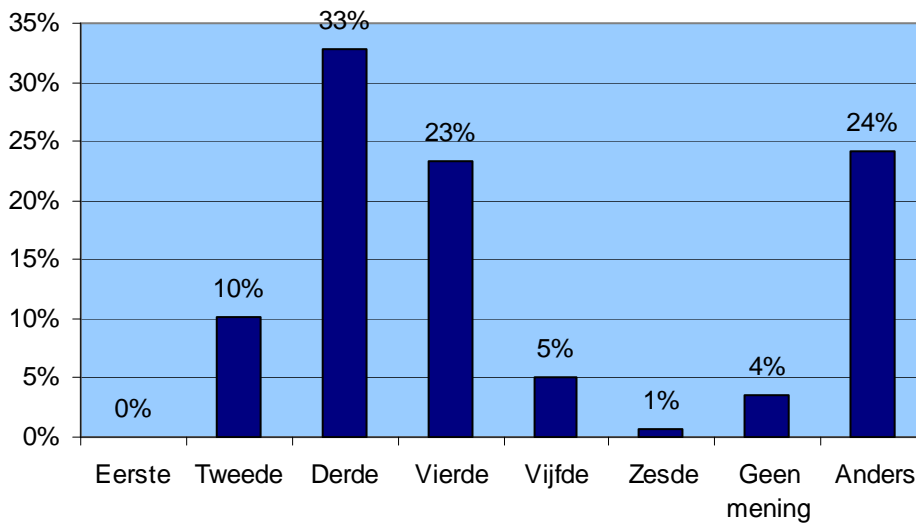
Vervolgens is gestemd over in welk leerjaar de maatschappelijke stage moet plaatsvinden. Behalve voor een leerjaar konden de deelnemers ook kiezen voor een combinatie van leerjaren. Maar liefst 24% van de jongeren wil dat de stage verdeeld wordt over meerdere leerjaren. Het leerjaar dat de meeste voorkeur krijgt is het derde leerjaar (33%), gevolgd door het tweede (23%). In Tabel 5.2 is voor alle deelnemers te zien in welk leerjaar ze de maatschappelijke stage willen.

Tabel 5.1: Verdeling leerjaren per opleidingsniveau.

N: 139

Tabel 5.2: Gewenst leerjaar maatschappelijke stage.

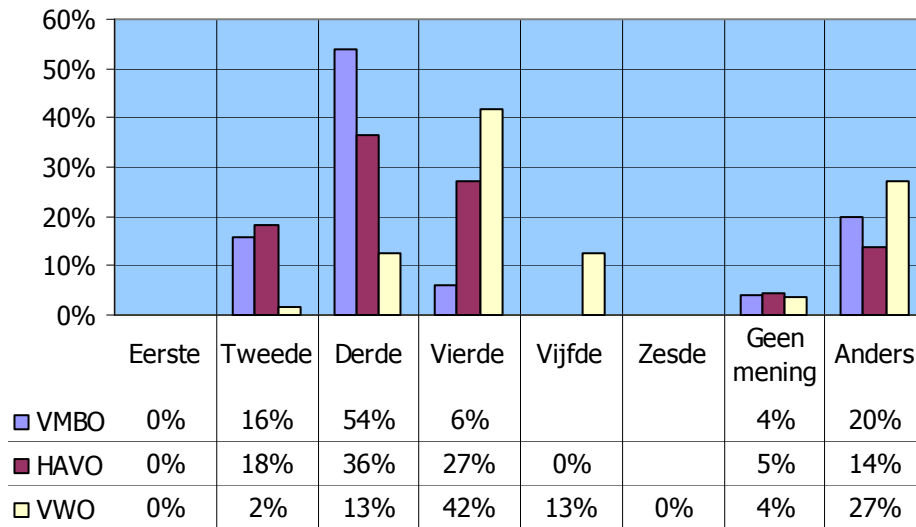

N: 137

Natuurlijk is het vooral interessant om Tabel 5.1 en Tabel 5.2 te koppelen en te kijken in welk leerjaar de leerlingen van verschillende niveaus de maatschappelijke stage aangeboden willen krijgen. Deze koppeling is gemaakt in Tabel 5.3. Uit deze tabel komt een aantal interessante zaken naar voren, zoals dat bijna niemand de maatschappelijke stage in het examenjaar wil, noch in het eerste jaar van de opleiding.

Verder kan met redelijke zekerheid uit de tabel opgemaakt worden dat de meerderheid van de jongeren de MAS het liefst in de tweede helft van de schooltijd heeft.

Tabel 5.3: Leerjaar maatschappelijke stage gekoppeld aan opleidingsniveau

N: 137

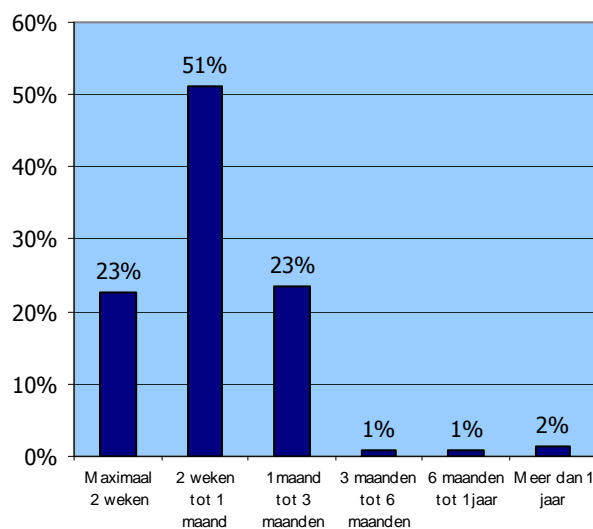
Vraag 4.3 Hoe lang moet de stage duren?

Vraag 5.3 liet deelnemers kiezen uit 6 mogelijke lengtes voor de MAS. In Tabel 5.4 is de uitkomst van de stemming weergegeven.

Vraag 4.4 Hoe intensief moet de stage zijn?

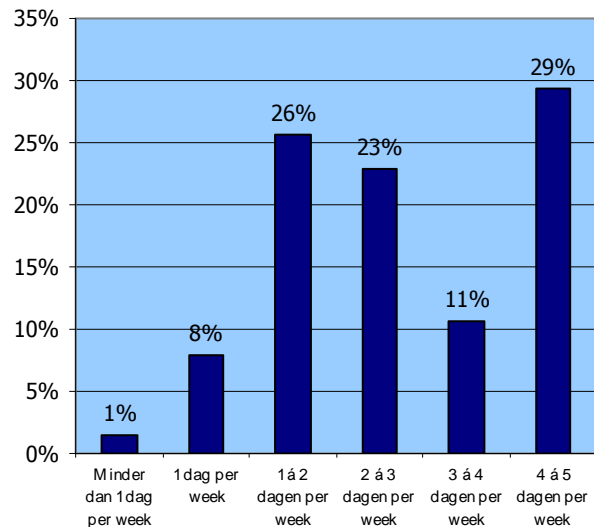
Een vraag die samenhangt met vraag 5.3 is de vraag over de intensiteit van de MAS. In Tabel 5.5 is de mening van de deelnemende jongeren hierover te zien.

Tabel 5.4: Duur MAS.

N: 137

Tabel 5.5: Intensiviteit MAS.

N: 140

Vraag 4.5 Mag de stage ook plaatsvinden in de weekenden of 's avonds?

In laatste vraag van dit onderdeel geven de jongeren hun mening over het tijdstip waarop de stage plaats moet vinden. De overgrote meerderheid (58%) wil dat de stage gewoon overdag plaatsvindt. In Tabel 5.6 is het hele overzicht te zien.

Tabel 5.6: Tijdstip maatschappelijke stage.

Mag de MAS ook 's avonds of in het weekend?	Absoluut	%
Ja, in het weekend	11	8,0
Ja, 's avonds	14	10,2
Ja, beide	33	24,1
Nee	79	57,7
Totaal	137	

5 Promoten maatschappelijke stage

Het laatste debatonderdeel voor de jongeren behandelde de promotie van de maatschappelijke stage. Hier werd voor iedere vraag steeds weer eerst aan de tafels in kleine groepen gedebatteerd, waarna de uitkomsten van deze sessies plenair in stemming gebracht zijn. Het is belangrijk hierbij te beseffen dat alle in stemming gebrachte opties dus gedragen worden door veel jongeren, ook al wordt er niet altijd vaak op gestemd.

Vraag 5.1 Wat zou het voor jou aantrekkelijk maken een maatschappelijke stage te lopen?

Waarom voldoet een maatschappelijke stage die de jongeren wel willen doen? Na een korte discussie selecteerde het thema-team de belangrijkste mogelijkheden uit de aangedragen informatie. Iedere deelnemer mocht 3 keer stemmen en dubbel stemmen was niet toegestaan. De uitkomsten staan in Tabel 6.1.

Vraag 5.2 Hoe denk je een stageplaats te vinden?

Na de een korte discussie droegen de deelnemers een aantal mogelijke plaatsen aan waar ze denken een stageplaats te kunnen vinden. Plenair mochten de jongeren één keer stemmen. De uitkomsten van deze vraag staan in Tabel 6.2.

Tabel 6.1: Wat maakt de MAS aantrekkelijk?

Antwoord	Absoluut	%
Onder schooltijd	79	18,9
Zelf uitkiezen / vrije keuze	52	12,4
Samen met een vriend(in)	49	11,7
Diploma / certificaat met evaluatie	43	10,3
Ontwikkeling van jezelf	38	9,1
Gevarieerde werkzaamheden	32	7,7
Financiële vergoeding / compensatie	28	6,7
Even iets anders dan school	27	6,5
Nieuwe mensen leren kennen	27	6,5
Leuke collega's	27	6,5
Beloning voor vinden eigen stageplek	16	3,8
Totaal	418	

Tabel 6.2: Hoe denk je een stageplaats te vinden?

Antwoord	Absoluut	%
Op eigen initiatief	51	36,4
Via school	25	17,9
Stage-uitzendbureau	17	12,1
Via stagemarkt	14	10,0
Website per gemeente met aanbod organisaties	10	7,1
Via via	9	6,4
Bedrijven moeten zichzelf aanbieden	7	5,0
Databank internet	7	5,0
Totaal	140	

Vraag 5.3 Hoe wil je je voorbereiden op de maatschappelijke stage?

Jongeren vinden een goede voorbereiding op de maatschappelijke stage belangrijk. Hoe deze voorbereiding vormgegeven moet worden, is na een kort debat in stemming gebracht. Deelnemers mochten 3 keer stemmen en dubbel stemmen was niet toegestaan.

De deelnemers vinden het vooral belangrijk kennis te maken met het bedrijf (19%) en de stagebegeleider te ontmoeten (16%). De andere resultaten van de discussie en stemming zijn te zien in Tabel 6.3.

Tabel 6.3: Voorbereiding maatschappelijke stage.

Antwoord	Absoluut	%
Vooraf kennis maken met het bedrijf	77	18,5
Ontmoeting met stagebegeleider (op werkplek)	68	16,3
Voorlichting op school	58	13,9
Proefdag	50	12,0
Niet teveel voorbereiden – leren door te doen	39	9,4
Informatie van het bedrijf vooraf	34	8,2
Samen met begeleider stageplanning maken	30	7,2
Duidelijke stageopdracht mee	27	6,5
Vragen aan eerdere stagiaires	18	4,3
Als vak op school	15	3,6
Totaal	416	

6 Overhandigen resultaten aan minister Rouvoet

Na het jongerendebat kwam minister Rouvoet langs om de resultaten van het ochtenddeel in ontvangst te nemen. Tijdens zijn bezoek zijn een drietal stellingen in stemming gebracht:

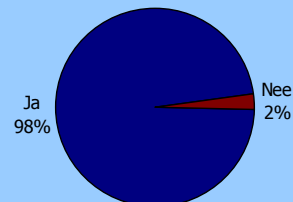
Vraag 6.1 **Moet de minister de resultaten van vandaag gebruiken bij hun beleid? (Tabel 7.1)**

Vraag 6.2 **Als de minister naar jullie luistert, draagt dit dan bij aan het succes van de maatschappelijke stage? (Tabel 7.2)**

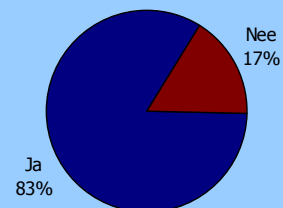
Vraag 6.3 **Is het imago van de maatschappelijke stage al goed genoeg? (Tabel 7.3)**

Dhr. Rouvoet is zeer te spreken over de uitkomsten van vraag 7.3.

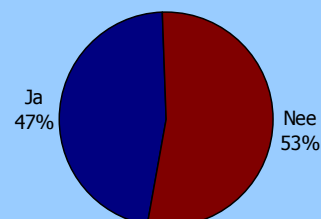
Tabel 7.1: gebruiken beleid? (N: 126)

Tabel 7.2: succes MAS? (N: 132)

Tabel 7.3: imago goed genoeg? (N: 139)

7 Kenmerken stageaanbieders

In het middagdeel van JongNederland *Spreekt* kwamen stageaanbieders aan het woord. De structuur van de middag was vergelijkbaar met de structuur van de ochtend, toen de jongeren in debat waren. Net als 's ochtends kwam eerst een paar algemene plenaire stemmingen aan bod, die zowel bedoeld zijn om context te creëren als om te oefenen met het stelsysteem.

Vraag 7.1 In welke sector is uw organisatie actief?

29 stageaanbieders beantwoordden deze vraag. Het blijkt niet makkelijk hen in een hokje te stoppen: maar liefst 29% hoort niet in één van de grootste sectoren van de Nederlandse economie.

Vraag 7.2 Hoeveel medewerkers heeft uw organisatie?

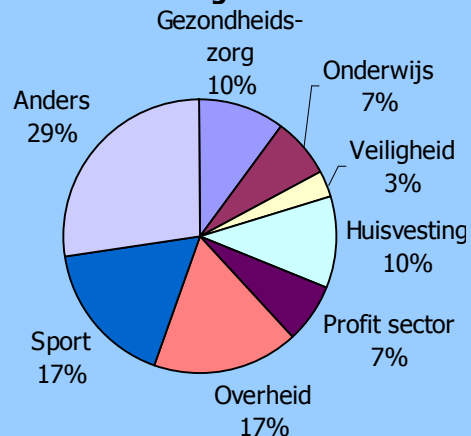
De aanwezige stageaanbieders komen uit zeer diverse bedrijven qua grootte. Van de 28 stageaanbieders die een stem uitbrengen op deze vraag is maar liefst 32% afkomstig uit een erg grote organisatie (>500 medewerkers).

Vraag 7.3 Hoeveel stageplaatsen heeft uw organisatie gemiddeld per jaar (alle stageplaatsen, inclusief MBO, HBO en WO)?

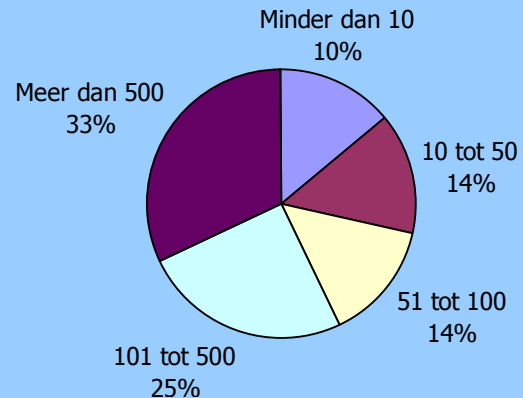
Tot slot wordt de stageaanbieders gevraagd hoeveel stageplaatsen hun organisatie op dit moment aanbiedt. Slechts 4% (1 aanbieder) heeft geen stageplaatsen. Een groot deel van de aanwezige aanbieders biedt veel tot zeer veel stageplaatsen aan.

De aanwezige stageaanbieders, hoewel klein in aantal, beslaan een zeer divers onderdeel van het stageveld.

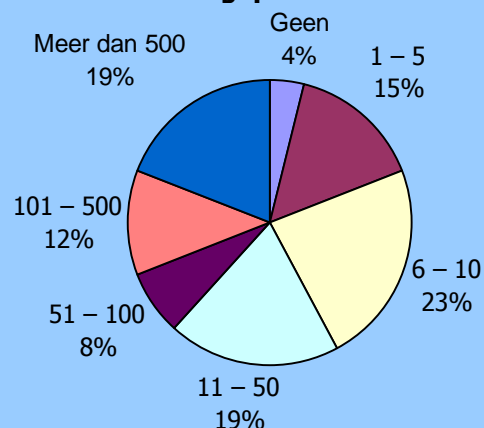
Tabel 8.1: Sector stageaanbieder.

Tabel 8.2: Aantal medewerkers.

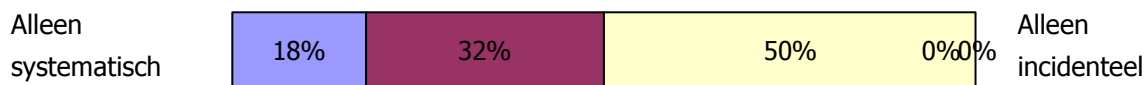
Tabel 8.3: Aantal stageplaatsen.

8 Wat en hoe (stageaanbieders)?

Het eerste discussiedeel van de stageaanbieders gaat over het aanbieden van stageplaatsen: wat zijn redenen om een stageplaats aan te bieden? Aan welke voorwaarden moet deze voldoen? En: hoe moet het proces vormgegeven worden? Stageaanbieders gaan eerst in kleine groepen in debat, waarna de door het thema-team verwerkte resultaten plenair in stemming gebracht worden.

Vraag 8.1 Zou u systematisch of incidenteel een stageplaats aan kunnen/willen bieden?

N: 22

Vraag 9.1 laat zien dat alle stageaanbieders een zekere mate van systematiek in het aanbieden van stageplaatsen willen. Op een schaal van 5 (alleen systematisch – vooral systematisch – beide – vooral incidenteel – alleen incidenteel) scoort niemand in de laatste 2 mogelijkheden.

Vraag 8.2 Wat zou voor u een reden zijn om een maatschappelijke stageplaats aan te bieden?

De eerste discussievraag voor de stageaanbieders laat hen redenen bedenken om een maatschappelijke stageplaats aan te bieden. Plenair worden alle redenen in stemming gebracht. Deelnemers mogen 2 keer stemmen en dubbel stemmen is niet toegestaan. De resultaten zijn te zien in Tabel 9.1.

Tabel 9.1: Redenen voor aanbieden maatschappelijke stageplaats.

Redenen	Absoluut	%
Jongeren helpen in persoonlijke ontwikkeling	13	23,2
Maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen	11	19,6
Jongeren kennis laten maken met onze sector	10	17,9
Bijdragen aan vorming jongeren	10	17,9
Jongeren helpen bij beroepskeuze	6	10,7
Dwarsverbanden samenleving stimuleren	4	7,1
Verjonging van het bedrijf	2	3,6
Totaal	56	

Vraag 8.3 Aan welke randvoorwaarden voldoet een goede maatschappelijke stage?

De tweede discussievraag behandelt de randvoorwaarden voor een goede maatschappelijke stage. Wederom dragen de stageaanbieders mogelijkheden aan die door het thema-team gecategoriseerd

zijn. In de plenaire stemming mochten deelnemers 2 maal stemmen en dubbel stemmen was niet toegestaan. De resultaten van vraag 9.3 staan in Tabel 9.2.

Tabel 9.2: Randvoorwaarden goede maatschappelijke stage.

Randvoorwaarden	Absoluut	%
Goede begeleiding	15	27,8
Duidelijke afspraken met de direct betrokkenen (ouders, school, stagiair en organisatie)	14	25,9
Jongeren leren iets over zichzelf	6	11,1
Integraal onderdeel lesprogramma	5	9,3
Leuk, nuttig en motiverend	5	9,3
Jongeren betrekken bij vormgeving van stage	3	5,6
Goede voorbereiding van stagiair	2	3,7
Afstemming type leerling en stageplek	2	3,7
Rendement moet groter zijn dan input	2	3,7
Totaal	54	

Vraag 8.4 Wat is voor jou belangrijk bij de selectie van een stagiair?

De derde discussievraag met de stageaanbieders betrof de selectie van stagiaires. Stageaanbieders vinden het bij de selectie vooral belangrijk dat de stagiair gemotiveerd is (28%). De overige resultaten staan in Tabel 9.3. Voor deze plenaire stemming mocht iedere deelnemer 2 keer stemmen en dubbel stemmen was niet toegestaan.

Tabel 9.3: Belangrijk bij selectie stagiair.

Belangrijk	Absoluut	%
Motivatie	15	27,8
Zo min mogelijk voorwaarden	9	16,7
Enthousiasme	8	14,8
Bemiddeling bij het matchen	8	14,8
Goede omgangsvormen (op tijd, communicatie, etc.)	8	14,8
Zelfstandigheid	3	5,6
Sollicitatieprocedure (inclusief motivatie en gesprek)	3	5,6
Inzetbaarheid	0	0,0
Totaal	54	

Vraag 8.5 Wat is nog nodig om van de maatschappelijke stage een succes te maken?

Tot slot werd de deelnemende stageaanbieders gevraagd wat er nog nodig is om van de maatschappelijke stage een succes te maken. In de plenaire stemming kwam vooral duidelijke definiëring naar voren als voorwaarde. Andere resultaten zijn te zien in Tabel 9.4. Er mocht twee keer gestemd worden en niet dubbel.

Tabel 9.4: Voorwaarden voor succes maatschappelijke stage.

Voorwaarden	Absoluut	%
Duidelijke definiëring	17	31,5
Goede coördinatiemodellen voor het gehele proces	8	14,8
Geld voor stageaanbieders	7	13,0
Duidelijke afspraken vooraf	5	9,3
Aandacht voor jongeren uit alle milieus	5	9,3
Gebruik maken van bestaande organisatiestructuren	4	7,4
Imagoverbetering (pimp de maatschappelijke stage)	3	5,6
Voorlichting voor alle partijen	3	5,6
Wederzijds leren	1	1,9
Respect	1	1,9
Totaal	54	

9 Slotvragen met betrekking tot de MAS

In een enquête die afgenomen is bij zowel de stageaanbieders als de jongeren na het debat is nog een aantal vragen gesteld die interessant zijn in het debat over de MAS. Bijvoorbeeld: het idee om een maatschappelijke stage in te voeren, wordt door de aanwezigen gemiddeld beoordeeld met een 8,33 op een schaal van 1 tot 10 (N: 160).

Denken de aanwezigen dat men veel kan leren van de maatschappelijke stage? 159 mensen gaven op deze vraag gemiddeld een 7,92 als rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10. Er wordt verwacht dat er veel geleerd kan worden tijdens de maatschappelijke stage.

Samenvattend, volgens de aanwezigen, moet de maatschappelijke stage ingevoerd worden? 158 van de 165 (95,8%) mensen die deze vraag beantwoordt, zegt Ja en slecht 7 zeggen Nee.

10 Conclusie en discussie

In dit document zijn de resultaten van JongNederland *Spreekt* op 10 september 2007 samengevat. Wij, de organisatie, hebben niet de intentie om met dit document een wetenschappelijk artikel op te leveren. Zowel een conclusie gebaseerd op de resultaten, als een discussie naar aanleiding van deze

conclusie, laten we over aan de lezer. In dit hoofdstuk geven we slechts een beschouwing op het proces en onze mening over de resultaten.

Het gebruikte model

JongNederland *Spreekt* is een uniek concept, dat voor de eerste keer als zodanig in Nederland is uitgevoerd. Vooraf is het gebruikte discussiemodel – het 21st Century Town Meeting model – uitgebreid onderzocht en enkele medewerkers van Visie21 reisden zelfs af naar de Verenigde Staten om daar het model in de praktijk te zien. Het model, zoals dat op 10 september gebruikt is, was nog niet helemaal identiek aan het wetenschappelijke model, maar benaderde dit wel.

De aanwezigen waren vrijwel zonder uitzondering te spreken over het discussiemodel. Zowel tijdens de dag als in de vele E-mails die we mochten ontvangen na afloop van het debat, spraken velen hun dank en bewondering uit voor de activiteit. Wij zijn hier – natuurlijk – erg blij mee, maar konden het ook niet laten een paar vragen te stellen over het gebruikte model.

Ruim tweederde van de aanwezigen (68,6%) is het (zeer) eens met de stelling dat ze gemotiveerd zijn vaker mee te doen aan een bijeenkomst als vandaag (N:130). Slechts 10% van de aanwezigen is het hier (zeer) mee oneens. 57,7% van de aanwezigen willen nog een keer mee doen aan een discussie over het onderwerp, tegenover 13,1% die dit niet willen (N:130).

Behalve dat het spannend was om een nieuw model te introduceren in Nederland, denken we ook dat dit model in de toekomst grote mogelijkheden heeft. Doordat ruwe ideeën via gestructureerde discussies en plenaire stemmingen in nog geen dag tijd omgezet kunnen worden naar concrete beleidsaanwijzingen, biedt het model mogelijkheden voor beleidsvorming en (burger)participatie op allerlei plekken in de samenleving. Over de toegevoegde waarde van de uitkomsten die het debat oplevert, kunnen we nu nog weinig zeggen, maar ons gevoel zegt ons dat deze hoog is, als beleidsmakers willen luisteren.

De uitkomsten van de dag

De belangrijkste aanwijzing – in onze ogen – kwam pas na het officiële debat, toen maar liefst 95,8% van de deelnemers positief reageerde op de vraag of de maatschappelijke stage ingevoerd moet worden. Dit is een duidelijk signaal aan de politiek, dat dit idee niet in de koelkast moet verdwijnen. Echter, daarbij zijn wel kanttekeningen te plaatsen en enkele daarvan kwamen tijdens het debat naar voren.

Kan – volgens de jongeren – de maatschappelijke stage een succes worden? Ja, zegt 83%, als de beleidsmakers luisteren naar de aanbevelingen van de jongeren. Enkele van deze aanbevelingen:

- De MAS halverwege de schooltijd, of verspreid over meerdere jaren.
- De MAS mag niet te lang duren (tot 3 maanden, maar liever korter), maar mag wel intensief zijn.
- De MAS moet plaatsvinden onder schooltijd.

- Jongeren moeten veel vrijheid krijgen in de keuze en het zoeken van een stageplaats.
- Vooraf willen de jongeren graag kennismaken met het bedrijf en hun begeleider aldaar.

Ook de stageaanbieders geloven wel in het idee van de maatschappelijke stage. Ze willen vooral systematisch stageplaatsen aanbieden. Verder zijn hun aanbevelingen:

- Een goede definiëring van de maatschappelijke stage en goede coördinatiemodellen voor iedere fase van het proces.
- De MAS moet jongeren helpen in hun persoonlijke ontwikkeling.
- Begeleiding en duidelijke afspraken met alle betrokkenen zijn noodzakelijk voor het succes van de MAS.
- Gemotiveerde studenten hebben de voorkeur.

Conclusie en discussie?

Zoals we al zeiden: het is niet aan ons om de conclusies te trekken over de uitkomsten van deze dag. Deze conclusies moet u, als geïnteresseerde, beleidsmaker of betrokkene trekken. Wij hopen dat dit document u daarbij kan helpen en daarmee kan bijdragen aan het succes van de maatschappelijke stage. We zijn geïnteresseerd in uw conclusies en horen dan ook graag uw reactie op zowel het debat van 10 september, als de uitkomsten van het debat.

Alvast bedankt en hopelijk tot ziens op een volgende activiteit,

Het Visie21-team.

Verantwoording

Voor het succes van JongNederland*Spreekt* willen we alle deelnemers - zowel de jongeren als stageaanbieders – bedanken. Speciale dank gaat hierbij uit naar de scholen die aan het begin van het nieuwe jaar toch de ruimte vonden om een groep jongeren te sturen. Ook gaat een woord van dank uit naar de organiserende partijen: Visie21 en het Jeugdkabinet, de Maatschappelijke Coalitie, Pact op Zuid en de gemeente Rotterdam en Movisie. Tot slot willen we graag alle vrijwilligers bedanken die een belangrijke rol tijdens de dag gespeeld hebben.

Contact

Jong Nederland Spreekt, Maatschappelijke Stages

Visie21

Antwoordnummer 4095

3500 VB Utrecht

030 – 2348 600

info@visie21.nl

Bijlage A: programma JongNederland *Spreekt* - 10 september

08:30-09:15	Ontvangst en inschrijven deelnemers
09:15-10:05	Welkom, kennismaken en uitleg over de thema's
10:05-10:25	Thema trots en schaamte
10:25-11:45	Thema: WAAROM Waarom zou er een maatschappelijke stage moeten zijn?
11:45-12:15	Lunch
12:15-12:30	Stemming leerdoelen en bestaansrecht maatschappelijke stages
12:30-13:30	Thema: WAT & HOE Vorm en inhoud maatschappelijke stage
13.30-14.00	Thema: promoten van de maatschappelijke stage?
14:00-14:25	Aanbieden resultaten jongeren aan minister Rouvoet
14:25-14:40	Interview minister Rouvoet
14:40-15:00	Matchmaking politici en stagiaires
15:00-15:15	Pauze
15:15-15:30	Welkom, kennismaken en context schetsen stageaanbieders
15:30-15:45	Thema: waarom wil je stageplekken aanbieden?
15:45-16:45	Thema: Kun jij de plekken aanbieden die de jongeren graag willen?
16:45-17:00	Reflectie op het proces door de Piranha's
17:00-17:15	Stemming over stageplekken door stageaanbieders
17:15-17.30	Resultaten en afsluiting
17:30-18:30	Afsluitende borrel

